

Revisionernas redogörelse för år 2023

Syftet med revisorernas redogörelse är att på ett överskådligt sätt redovisa genomförda granskningsinsatser under året och att följa upp revisionsplanen. Revisorernas redogörelse är ett komplement till revisionsberättelsen.

De förtroendevalda revisorernas uppdrag

Den förtroendevalda revisionens uppdrag regleras i kommunallagens 12 kap. I uppdraget ingår att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas ansvarsområden i den utsträckning som följer av God revisionsord. Revisorerna har att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndernas och styrelsens interna kontroll är tillräcklig. Revisorernas uppdrag i kommunala bolag och stiftelser är i stort sett detsamma men den främsta skillnaden är att en lekmannarevisor inte granskar räkenskaperna. Det uppdraget har en auktoriserad revisor. Uppdraget att granska bolagets interna kontroll har såväl lekmannarevisorerna som auktoriserad revisor.

Förtroendevalda revisorer och sakkunniga

Förtroendevalda revisorer för 2023 har varit:

Berit Danielsson, ordförande

Kajsa Wejryd, vice ordf

Tord Andersson

Lise-Lotte Argulander

Pradip Datta

Hans Edlund

Karolina Larfors

Tommy Larsson

Marie-Louise Lundberg

Göran Möller, vald av KF 24/4 2023 § 63

Lars O Ericson, avsägelse KF 24/4 2023 § 62

Martin Wisell

Revisorerna i kommuner ska, med stöd av sakkunniga granska och pröva den kommunala verksamheten, enligt kommunallagen och god revisionssed.

De förtroendevalda revisorerna har anlitat PwC som sakkunnigt biträde under år 2023.

Revisionsinsatser år 2023

Revisionens anslag

För år 2023 var revisionens totala anslag 8 121 tkr. Utfallet för året uppgår till 6 934 tkr. Avvikelsen på +1 187 tkr beror bl. a. på lägre kostnader än budgeterat för arvoden, sammanträdesersättning, kurser och köpta tjänster.

Koppling till riskanalys

2023 års revisionsinsatser bygger på en dokumenterad riskanalys.

Redovisning av Årlig granskning

Grundläggande granskning

Grundläggande granskning har genomförts av samtliga styrelser och nämnder. Den grundläggande granskningen innehåller:

- Granskning av måluppfyllelse
- Granskning av styrning och intern kontroll

Under året har därutöver en särskild fokus riktats mot området intern kontroll. En summering av resultatet av den grundläggande granskningen lämnas nedan.

Utifrån den grundläggande granskningen bedömer vi att:

Kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden och valnämnden kan endast delvis verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023 utifrån endast delvis uppfyllda fokusmål. Övriga nämnder kan verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023.

Kommunstyrelsen och gatu- och samhällsmiljönämnden kan inte i rimlig grad verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023, då styrelsen och nämnden uppvisar negativa resultat om -548 mnkr respektive -48,0 mnkr för året.

I jämförelse med den prognos som lämnades per augusti har resultatet för kommunstyrelsen försämrats med 40 mnkr. Kommunstyrelsens underskott härleds till att kommunen under året tecknat medfinansieringsavtal med Trafikverket gällande Järnvägsplanen och trafikplats Fullerö samt uteblivna intäkter inom exploateringsverksamheten.

Gatu- och samhällsmiljönämndens underskott hänförs i sin helhet till ökade kostnader för vinterväghållning, 41 mnkr högre än budget och transportkostnader för färdtjänst med 15 mnkr högre än budget samt kostnader avseende transporter av förorenade massor till deponi vid anläggandet av Tullgarnsbron.

KW BJ

Socialnämnden och plan- och byggnadsnämnden kan delvis i rimlig grad verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Nämnderna redovisar negativa resultat mot budget om -3,0 mnkr respektive -6,0 mnkr.

Övriga nämnder kan i rimlig grad verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023.

Flera nämnder rekommenderas att tillse att målstyrning och uppföljning stärks genom att ange referensvärden och målvärden för samtliga fastställda mål. Detta mot bakgrund av att det saknas uppföljningsbara indikatorer för flera av kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Kommunstyrelsens, socialnämndens, namngivningsnämndens, utbildningsnämndens, gatu- och samhällsmiljönämnden och plan- och byggnadsnämndens interna kontroll har delvis varit tillräcklig. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa följsamhet till reglemente och riktlinjer för den interna kontrollen avseende redogörelse för urvalskriterier samt beskrivning av risker som inte tagits in i planen samt redovisning av utfallet av genomförda kontroller. Övriga nämnders interna kontroll har varit tillräcklig under år 2023.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Revisionen granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning, LKBR och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Granskningen utgår från riskanalysen.

Revisorernas bedömning av delårsrapport per 2023-08-31

Revisorerna har i samband med delårsrapporten upprättat ett delårsutlåtande där uppdraget är att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2023-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Revisorernas bedömning biläggs delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Granskningen har varit översiktlig och utförts av sakkunniga som biträder revisorerna. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisionsred i övrigt har.

Periodens resultat och prognos för helåret

Resultatet för perioden januari-augusti 2023 uppgår till 226 mnkr för kommunen och 409 mnkr för kommunkoncernen. För verksamhetsåret 2023 prognostiseras ett resultat på 124 mnkr för kommunen och ett resultat före skatt på 305 mnkr för kommunkoncernen. Justerat för jämförelsestörande poster uppgår prognostiserat resultat för kommunen till 406 mnkr.

För finansförvaltningen beräknas ett positivt resultat på 566 mnkr, vilket är 420 mnkr bättre än budget. Överskottet är ett resultat av att skatteintäkterna överstiger kommunfullmäktiges budget till följd av en snabbare tillväxt i skatteunderlaget än tidigare beräknat och av högre generella statsbidrag och utjämning än budgeterat.

Nämnderna exklusive kommunstyrelsen prognostiserar ett samlat överskott om 67 mnkr. För kommunstyrelsen prognostiseras ett negativt resultat om 508 mnkr, vilket

i huvudsak härrör kostnader för medfinansiering av Trafikverkets anläggningar avseende järnvägsplanen. Intäkter från mark- och exploateringsverksamheten prognostiseras bli lägre än budgeterat. Ett underskott om 34 mnkr prognostiseras även för gatu- och samhällsmiljönämnden, vilket beror på ökade kostnaderna för bland annat vinterväghållning, Tullgarnsbron, färdtjänsttransporter samt att avskrivnings- och finansiella kostnader beräknas bli högre än budgeterat. Övriga nämnder prognostiserar överskott för verksamhetsåret.

Nettokostnaderna för perioden överstiger kostnaderna för motsvarande period 2022, där en del av nettokostnadsökningen i år förklaras av att verksamheten återgått till normalläge efter pandemin. Årets nettokostnader för kommunen beräknas bli 7,9 procent högre än för 2022, när verksamhetens nettokostnader justeras för jämförelsestörande intäkter och kostnader samt för den förändrade redovisningsprincipen för de verksamhetsdestinerade generella statsbidragen. Mot bakgrund av en fortsatt hög nettokostnadsutveckling, vill vi i likhet med tidigare år, påtala vikten av att styrelse och nämnder vidtar åtgärder för att bromsa kostnadsutvecklingen.

Finansiella och verksamhetsmässiga mål

Utifrån genomförd översiktlig granskning av delårsrapportens återrapportering gör vi bedömningen att det prognostiserade resultatet delvis är förenligt med de *finansiella mål* som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Utifrån genomförd översiktlig granskning av delårsrapportens återrapportering gör vi bedömningen att det prognostiserade resultatet delvis är förenligt med de *verksamhetsmål* som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Granskning av årsredovisning 2023 och God ekonomisk hushållning

Nedan redovisas en sammanfattning av PwC:s granskningsrapporter avseende granskning av årsredovisningen respektive god ekonomisk hushållning år 2023.

Granskning av årsredovisning

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2023-01-01–2023-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Vi har inte identifierat några väsentliga avvikelser i vår granskning.

Vi noterar dock, i likhet med tidigare år, att det av redovisningsprinciperna framgår att Uppsala kommun inte redovisar lokalinhyrning som finansiell leasing. Enligt den genomgång kommunen gjort finns inga väsentliga finansiella leasingavtal avseende lokalhyra. Kommunen hyr in merparten av sina lokaler från de helägda dotterbolagen, så även specialfastigheter, vilket åskådliggörs i koncernredovisningen med tillhörande noter. Kommunen kommer att följa den praxisförskjutning samt utveckling av normering som sker inom området och vid behov ompröva hanteringen.

Av yttrandet framgår att en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Uppsala kommun har utförts för år 2023-01-01–2023-12-31.

Vi har i vår granskning av löneprocessen noterat att utanordningslistor inte atteras i tid, dvs innan utbetalning av löner sker. I övrigt har inga väsentliga brister som påverkar vår revisionsansats noterats. Vi rekommenderar att säkerställa att attest av utanordningslistor sker i tid.

Vi bedömer att kommunens räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande.

God ekonomisk hushållning

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade målfyllnelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2023.

Redovisat resultat är *delvis förenligt* med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget 2023 för god ekonomisk hushållning.

- Efter justering för realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar uppgick 2023 års balanskravsresultatet till 159 mnkr, och därmed uppfyller kommunen det lagstadgade resultatmålet för ekonomi i balans.
- Inga tidigare negativa balanskravsresultat återstår att reglera.
- Balanskravsutredningen redovisas i förvaltningsberättelsen.

Lekmannarevision - granskning av bolag och stiftelser

Lekmannarevisorerna har uttalat sig i en granskningsrapport om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig. En grundläggande granskning av samtliga bolag har genomförts avseende 2023. Inom ramen för lekmannarevisionen har en fördjupad granskning genomförts under 2023. Nedan redovisas en sammanfattning i form av revisorernas missiv för denna granskning.

Granskning av inköp och upphandling

PwC har på uppdrag av lekmannarevisorerna i Uppsala Parkerings AB, Uppsala Vatten och Avfall AB, Uppsala Konsert och Kongress AB, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, Uppsalahem AB och Uppsala kommun Arenor och fastigheter AB genomfört en granskning av inköp och upphandling. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

- Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att *Uppsala Parkerings AB* i allt väsentligt hanterar inköp och upphandling på ett ändamålsenligt sätt, men att det inte helt sker med tillräcklig intern kontroll.
- Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att *Uppsala Vatten och Avfall AB* i allt väsentligt hanterar inköp och upphandling på ett ändamålsenligt sätt, men att det inte helt sker med tillräcklig intern kontroll.
- Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att *Uppsala Konsert och Kongress AB* i allt väsentligt hanterar inköp och upphandling på ett ändamålsenligt sätt, men att det inte helt sker med tillräcklig intern kontroll.

- Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att *Uppsala Kommun Skolfastigheter AB* i allt väsentligt hanterar inköp och upphandling på ett ändamålsenligt sätt, men att det inte helt sker med tillräcklig intern kontroll.
- Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att *Uppsalahem AB* i allt väsentligt hanterar inköp och upphandling på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig internkontroll.
- Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att *Uppsala arenor och fastigheter AB* i allt väsentligt hanterar inköp och upphandling på ett ändamålsenligt sätt, men att det inte helt sker med tillräcklig intern kontroll.

I granskningsrapporterna lämnas även rekommendationer till respektive bolag.

För att utveckla verksamheten inom det granskade området lämnas följande rekommendation till *Uppsala Parkeringsaktiebolag*:

- Utveckla formerna för uppföljning och utvärdering, framförallt för direktupphandlingar.

För att utveckla verksamheten inom det granskade området lämnas följande rekommendation till *Uppsala Vatten och Avfall AB*:

- Utveckla formerna för uppföljning och utvärdering, bland annat genom löpande uppföljning av avtal och direktupphandlingar, exempelvis inom ramen för internkontrollplanen.

För att utveckla verksamheten inom det granskade området lämnas följande rekommendationer till *Uppsala Konsert och Kongress AB*:

- Säkerställer att det av styrande dokument framgår vilken funktion inom bolaget som fastställt dokumenten och när.
- Utveckla formerna för uppföljning och utvärdering, bland annat genom löpande uppföljning av avtal och direktupphandlingar, exempelvis inom ramen för internkontrollplanen.

För att utveckla verksamheten inom det granskade området lämnas följande rekommendationer till *Uppsala Kommun Skolfastigheter AB*:

- Säkerställa att direktupphandlingar genomförs i enlighet med Riktlinjer för upphandling och inköp.
- Säkerställa att tecknade avtal framgent upphör per automatik efter avtalsperiodens utgång.
- Utveckla formerna för uppföljning och utvärdering, bland annat genom löpande uppföljning av avtal och direktupphandlingar, exempelvis inom ramen för internkontrollplanen.

För att utveckla verksamheten inom det granskade området lämnas följande rekommendationer till *Uppsala kommun arenor och fastigheter AB*:

- Slutföra det arbete som pågår med att upprätta bolagsinterna styrande och stödjande dokument inom området.
- Utveckla formerna för uppföljning och utvärdering, bland annat genom löpande uppföljning av avtal och direktupphandlingar, exempelvis inom ramen för internkontrollplanen.

Under året har ett särskilt årshjul tagits fram som underlag för diskussion gällande stiftelsen Jälla egendom och Bror Hjorthstiftelsen.

Fördjupade granskningar

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på stora risker och där revisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

Nedan redovisas en sammanfattning i form av revisorernas missiv för respektive fördjupad granskning. Totalt genomfördes 10 fördjupade granskningar under revisionsår 2023.

Granskning av otillåten påverkan

PwC har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att granska nämndernas arbete med att förebygga, upptäcka och åtgärda otillåten påverkan vid myndighetsutövning.

Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, plan- och byggnadsnämnden samt arbetsmarknadsnämnden inte helt säkerställt att arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda otillåten påverkan mot anställda och förtroendevalda i myndighetsutövningen är tillräckligt. Vi ser att nämndernas arbete i dessa frågor kan stärkas.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi följande till respektive nämnd:

- Säkerställ att det finns en tydligt kommunicerad definition av vad som menas med otillåten påverkan i verksamheterna samt arbeta fram verksamhetsspecifika stödmaterial med illustrativa exempel och situationer kring vad som kan vara otillåten påverkan (till exempel subtila anspelningar och känslomässiga försök till otillåten påverkan). Detta i syfte att ha underlag för diskussion vid nyanställning, löpande vid APT och för att stärka rutinerna för att upptäcka otillåten påverkan.
- Ta fram alternativt tydliggör rutinerna för hantering av otillåten påverkan och säkerställ att rutinerna även inkluderar hantering av otillåten påverkan genom sociala medier eller utanför arbetsplatsen.
- Inför möjligheten att rapportera händelser av otillåten påverkan som en egen händelsetyp i avvikelserapporteringssystemet som ett led i att kunna följa upp och analysera otillåten påverkan på en aggregerad nivå.
- Säkerställ att åtgärder vidtas, kommuniceras och återkopplas till medarbetare när försök till otillåten påverkan rapporteras in i avvikelserapporteringssystemet.

 KW

- Säkerställ att det inom nämnden genomförs informations- och utbildningsinsatser i för att säkerställa att samtliga förtroendevalda har kunskap om otillåten påverkan

Granskningen överlämnades till arbetsmarknadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, plan- och byggnadsnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsen för yttrande. Styrelsen och nämnderna har inkommit med yttranden till revisionen.

Granskning av likvärdig skola avseende arbetet med att främja närvaro i grundskola

PwC har på uppdrag av Uppsala kommuns revisorer genomfört en granskning av likvärdig skola avseende arbetet med att främja närvaro i grundskolan. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Efter genomförd granskning bedömer vi att utbildningsnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i främjande av närvaro i grundskolan. Vi bedömer vidare att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig.

Bedömningen grundar vi på att utbildningsnämnden har ett tydligt fokus på att främja närvaro i sin styrning av verksamhet och ekonomi. Skolorna efterlyser dock mer fokus på samverkan med socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri och nämnden behöver säkerställa att samverkan utvecklas i arbetet med att skapa förutsättningar för att få elever tillbaka till skolan.

Vår bedömning baseras vidare på att nämnden tar del av uppföljning av frånvaro på aggregerad genomsnittlig nivå genom kvalitetsrapport för grundskolan, efter respektive terminsstart, rapporter utifrån lämnade uppdrag samt i delårsrapport och årsredovisning. Vi bedömer att det är en brist att nämnden inte får information om hur frånvaron ser ut för enskilda skolor och deras utmaningar och resultat. Det kan riskera att leda till att nämnden har svårt att säkerställa att adekvata åtgärder vidtas då nämnden inte har så mycket information om variationerna.

Vi bedömer att nämnden, som huvudman, inte får del av information om de utredningar om frånvaro som inletts och anmälts av rektorerna enligt skollagen kap 7 §19a. Detta bedömer vi är en brist som nämnden bör åtgärda

Vi konstaterar att frånvaron i grundskolan är alltför hög. Det är samtliga nivåer väl medvetna om och många olika insatser genomförs dagligen. Vi bedömer att en nyckelfråga för att lyckas med arbetet framåt är att få till fungerande samverkan både med vårdnadshavare och med andra aktörer såsom socialtjänst och barn och ungdomspsykiatri.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden:

- att överväga att utvärdera om skolkoordinatorernas uppdrag och arbete ger de effekter som önskas.
- att på politisk nivå arbeta för att säkerställa en ökad samverkan med socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri.
- att överväga att följa upp frånvaro/närvaro även på skolnivå för att kunna se mönster och skillnader utöver den aggregerad information som nu ges i februari respektive september.
- att säkerställa att utbildningsnämnden löpande får information om av rektor inledda utredningar om frånvaro (skollagen kap 7 § 19a).

Granskningen överlämnades till Utbildningsnämnden för yttrande som inkommit med yttranden till revisionen.

Granskning av kommunens miljö- och hälsoskyddstillsyn

PwC har genomfört en granskning av kommunens miljö- och hälsoskyddstillsyn på uppdrag av Uppsala kommuns revisorer. Granskningens syfte var att bedöma om miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver en ändamålsenlig tillsynsverksamhet med tillräcklig intern kontroll vid hanteringen av tillsynsärenden. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnden i allt väsentligt bedriver tillsynsverksamhet med tillräcklig intern kontroll vid hantering av tillsynsärenden.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi miljö- och hälsoskyddsnämnden att vidta följande åtgärder:

- Säkerställ att kommande behovsutredningar innehåller en bedömning avseende konsekvenser av den tillsyn som prioriteras bort.
- Säkerställ att det finns tillräckliga personella resurser för att uppfylla nämndens tillsynsuppdrag.

Granskningen överlämnades till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande. Nämnden har inkommit med yttranden till revisionen.

Granskning av visselblåsarfunktionen

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av visselblåsarfunktionen i syfte att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig visselblåsarfunktion i enlighet med gällande lagstiftning. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Det kan konstateras att kommunen, i samband med att granskningen avslutades i början av februari 2024, införde en ny visselblåsarfunktion. Mot bakgrund av att denna infördes kort inpå slutförandet av granskningen av rapporten har rapporten och dess bedömningar, i den mån det har varit möjligt, justerats baserat på ny tillgänglig information.

Sammantaget är vår bedömning att kommunstyrelsen inte har säkerställt en ändamålsenlig visselblåsarfunktion i enlighet med gällande lag. Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen följande:

- Tydliggöra visselblåsarfunktionens mandat, ansvar och oberoende.
- Tillse att visselblåsarfunktionen kompletteras med information rörande muntlig rapportering samt möjlighet för rapporterande person att begära fysiskt möte.
- Tillse att det finns adekvat styrdokumentation framtagen.
- Komplettera både intranätet, hemsidan och eventuell styrdokumentation med information om hur rapportering ska göras till behöriga myndigheter via de externa rapporteringskanalerna och, i tillämpliga fall, till EU:s institutioner, organ eller byråer.

- Ta fram en intern rutinbeskrivning som tydligt beskriver hur ärenden ska hanteras och utredas, när en extern utredning bör tillsättas samt hur en eventuell jävsproblematik hanteras.
- Genomför informationskampanj eller enklare utbildning för personalen i syfte att öka kännedomen kring funktionen samt se över vilken information som ges till nyanställda, underleverantör eller inhyrd personal.
- Formalisera och implementera en process för uppföljning av att visseblåsarfunktionen fungerar, hanteras på avsett sätt samt är känd i organisationen.
- Implementera regelbunden rapportering av statistik över inkomna tips och dess ärendehantering till kommunstyrelsen eller annan lämplig instans inom kommunen.

Granskningen överlämnades till kommunstyrelsen som inkommit med yttrande.

Granskning av arbete mot psykisk ohälsa för barn och unga från 16-20 år

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun genomfört en granskning av arbetet mot psykisk ohälsa för barn och unga från 16 till 20 år.

Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden och socialnämnden har säkerställt en ändamålsenlig styrning och en tillräcklig intern kontroll avseende arbetet mot psykisk ohälsa för barn och unga från 16 till 20 år.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att utbildningsnämnden inte helt har säkerställt en ändamålsenlig styrning och en tillräcklig intern kontroll avseende arbetet mot psykisk ohälsa för barn och unga från 16 till 20 år.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämnden inte helt har säkerställt en ändamålsenlig styrning och en tillräcklig intern kontroll avseende arbetet mot psykisk ohälsa för barn och unga från 16 till 20 år.

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till socialnämnden och utbildningsnämnden:

- Säkerställ att strukturer och rutiner för samverkan följs upp, analyseras och redovisas för respektive nämnd. På detta sätt kan nämnderna få en bild av styrkor och utmaningar i samverkansarbetet och vid behov vidta åtgärder.
- Ta del av den uppföljande rapporten om barn och ungas psykiska hälsa som togs fram år 2022.

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till socialnämnden:

- Säkerställ att nämndens styrning konkretiseras i mätbara indikatorer och att verksamhetsplanen innehåller en tydlig planering för när och hur åtgärder ska genomföras.
- Säkerställ att rutindokument för att hantera suicidsituationer för personer yngre respektive äldre än 18 år är uppdaterade och kända i verksamheten.
- Säkerställ att arbetet mot psykisk ohälsa följs upp och analyseras i dokumentationen som upprättas på förvaltnings- och nämndnivå. På detta sätt får nämnden en bild av styrkor och utmaningar i arbetet och förutsättningarna för

detta. Denna bild är nödvändig för att kunna vidta aktiva åtgärder för att utveckla arbetet.

- Vidta åtgärder som syftar till att skapa förutsättningar för att rekrytera och behålla socialsekreterare.

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till utbildningsnämnden:

- Överväg att ta fram mätbara indikatorer med tydlig koppling till psykisk (o)hälsa och tillgång till elevhälsans kompetenser. Därigenom kan arbetet och förutsättningarna för detta följas upp och analyseras på ett systematiskt och strukturerat sätt.
- Säkerställ att det finns krisplaner och rutiner för suicidprevention på samtliga skolor i enlighet med den centrala barn- och elevhälsoplanen.
- Vidta aktiva åtgärder som tydligt syftar till att säkerställa en likvärdig tillgång till kuratorer och skolpsykologer inom gymnasieskolan. Detta för att skapa förutsättningar för att elevhälsan främst ska kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande samt att arbetet sker på individ-, grupp- och skolenhetsnivå.

Granskningen överlämnades till utbildningsnämnden och socialnämnden som inkommit med yttranden.

Granskning av alkoholtillsyn

PwC har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens alkoholtillsyn. Granskningen syftar till att bedöma om miljö- och hälsoskyddsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig styrning, kontroll och uppföljning av tillsynsverksamheten över serveringstillstånd och försäljning av alkohol inom Uppsala kommun. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnden i allt väsentligt säkerställer en ändamålsenlig styrning, kontroll och uppföljning över serveringstillstånd och försäljning av alkohol inom Uppsala kommun.

Revisorerna ser att det finns en ökad risk för otillåten påverkan varför det är viktigt att nämnden särskilt beaktar detta i sin riskbedömning av verksamheten.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi miljö- och hälsoskyddsnämnden att vidta följande åtgärder:

- De två centrala rutinerna inom tillståndsenheten bör datummärkas utifrån att det bör framgå datum för upprättande och senaste revidering. Viss text har också behov av att uppdateras.
- Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att riskerna vid fakturering av avgifter minskas, främst genom minskad manuell handpåläggning vid fakturering. Översyn av taxemodellen pågår.
- De granskade fakturorna har vissa brister utifrån grundläggande faktureringsprinciper avseende att det ska framgå vad som faktureras. Det saknas idag information på fakturan om exempelvis en tilläggsavgift är fakturerad eller ej och till vilket belopp. Vi rekommenderar därför nämnden att öka transparensen på fakturan om vad fakturabeloppet avser - exempelvis att ange belopp per alkoholkategori och specificera tilläggsbelopp.

KW

- Genomföra årliga kontroller av handläggningstider för att på ett systematiskt sätt följa att handläggningstiderna följer beslutad rutin.

Granskningen överlämnades till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande. Nämnden har inkommit med yttranden till revisionen.

Granskning av inköp och upphandling

PwC har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att granska om kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, äldrenämnden, omsorgsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden säkerställer en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen inte helt säkerställer en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnderna i allt väsentligt säkerställer en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet.

Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och nämnderna att:

- Överväga att tydliggöra roll- och ansvarsfördelningen mellan upphandlingsstaben och nämnderna. Rekommendationen innefattar genomförande av informationsinsatser i syfte att öka anställdas kännedom om fastställd rollfördelning och därmed öka möjligheterna till efterlevnad.
- Säkerställa att beställare erhåller tillräckliga kompetenshöjande insatser.
- Säkerställa att tillräcklig dokumentation av direktupphandlingar görs.
- Säkerställa en hög avtalstrohet.
- Säkerställa att det är tydligt mellan styrelsen/nämnderna och verksamheterna vad som ska ingå i uppföljningarna.

Kommunstyrelsen rekommenderas även att:

- Säkerställa att styrande dokument är aktuella och tydliga.

Granskningen överlämnades till kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, äldrenämnden, omsorgsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden för yttrande. Styrelsen och nämnderna har inkommit med yttrande till revisionen.

Granskning av näringslivsutveckling

PwC har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens arbete med näringslivsutveckling. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelse och nämnder inte helt säkerställer att företagare får stöd och service som kännetecknas av tillgänglighet, effektivitet och intern samordning. När det gäller styrning och samordning av koncernens arbete med näringslivsutveckling är vår samlade bedömning att kommunstyrelsens insatser inom området inte helt är tillräckliga.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att vidta följande åtgärder:

- Att initiera en utvärdering av etableringsfunktionen. Syftet med utvärderingen är att få ett underlag för att utveckla verksamheten i framtiden.

KW
BS

- Att initiera en analys för området "minskad brottslighet och ökad trygghet bland företagare". Området ses bland företagare som det enskilt viktigaste området för att skapa ett förbättrat företagsklimat.
- Att fortsätta sitt arbete med att utveckla intern samordning inom kommun-koncernen i frågor som rör näringslivsutveckling och enskilda företagens behov.

Granskningen överlämnades till kommunstyrelsen för yttrande i april månad. Styrelsen har inkommit med yttrande till revisionen.

Granskning av kommunens lokalförsörjning avseende pedagogiska lokaler

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning i syfte att bedöma om kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och Uppsala Skolfastigheter AB har ändamålsenliga processer med tillräckliga beslutsunderlag för att säkerställa kommunens behov av pedagogiska lokaler. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och Uppsala Skolfastigheter AB inte helt säkerställt ändamålsenliga processer med tillräckliga beslutsunderlag. Samtidigt framgår en god framförhållning och långsiktighet i arbetet där processerna har utvecklats, samt att framtagna lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler är överskådlig och informativ.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och Uppsala Skolfastigheter AB följande:

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- utveckla arbetet med behovsanalyserna genom att kommunens gemensamma områdesanalys för den demografiska utvecklingen omfattar samma planeringshorisont som lokalförsörjningsplanerna, d v s tio år.
- utveckla indikatorer kopplade till effektivt lokalutnyttjande avseende täthet, beläggning och ambitionen om samutnyttjande.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen och utbildningsnämnden att:

- i lokalförsörjningsplanen tydligare lyfta fram risker utifrån avvikande scenario, både vad avser utifrån framställda behov, och kopplat till ekonomiska förutsättningar.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och Skolfastigheter att:

- ta fram underlag för att i lokalförsörjningsplanens nulägesanalys tydliggöra behov som styrs av lokalens ändamålsenlighet eller teknisk fastighetsstatus.
- i beslutsunderlagen i form av förstudier, beskriva överväganden kring handlingsalternativ, samt lyfta fram risk- och konsekvensanalyser, såväl avseende verksamhetsfaktorer, som faktorer kopplade till de finansiella förutsättningarna.
- följa upp aktuell status vad avser utemiljöerna, samt att utveckla underhålls-/reinvesteringsplaneringen vad avser befintliga anläggningar för att säkerställa utemiljöns kvalitet.

EW
BD

Granskningen överlämnades till kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och Uppsala Skolfastigheter AB för yttrande i maj månad. Styrelsen har ännu inte inkommit med yttrande till revisionen.

Granskning av förebyggande arbete riktat till barn och unga

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om socialnämnden säkerställt ett förebyggande arbete riktat till unga och att samverkan sker för barn som riskerar att fara illa. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämnden inte helt säkerställt ett ändamålsenligt förebyggande arbete riktat till unga och att samverkan sker för barn som riskerar att fara illa.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi socialnämnden följande:

- Att nämnden tar del av och följer upp de kartläggningar och analyser som görs på verksamhetsnivå avseende behovet av uppsökande och förebyggande insatser och att nämndens mål och uppdrag är förankrade i dessa.
- Att nämnden säkerställer att det finns strukturer för samverkan på övergripande nivå avseende det uppsökande och förebyggande arbetet riktat mot barn och unga.
- Att nämnden säkerställer det finns strukturer för att det uppsökande och förebyggande arbetet och effekterna av detta följs upp långsiktigt i de fall det framgent inte finns specifika inriktningsmål med tillhörande uppdrag inom granskningsområdet.

Granskningen överlämnades till socialnämnden och kommunstyrelsen för yttrande i juni månad. Styrelsen och nämnden har inte än inkommit med yttrande till revisionen.

Förstudie

Revisorerna har under 2023 genomfört en förstudie avseende socialtjänstens arbete kring att förebygga och motverka hemlöshet Uppsala kommun. Förstudien har behållits internt inom revisionen och kommer utgöra underlag för kommande revisionsplanering.

Dialog och kommunikation

Under året har revisionens presidium sammanträtt med fullmäktiges presidium vid ett antal tillfällen. Därutöver har revisionen sammanträtt med kommunstyrelsens presidium vid två tillfällen gällande delårsrapporten och granskningen av årsredovisningen. Under året har nämnder och bolagsstyrelser bjudits in till träff med revisorerna i samband med ordinarie revisionsammans träden.

Följande bolag och nämnder har deltagit i sådana träffar, vilka varat ca 1,5 timme vardera:

- Kulturnämnden (maj)
- Omsorgsnämnden (juni)
- Utbildningsnämnden (juni)
- Uppsala Vatten och Avfall AB (augusti)
- Näringslivsrådet (januari 2024)
- Gatu- och samhällsmiljönämnden (mars 2024)

Under året har även särskilda möten genomförts angående IT-frågor, HR-frågor och kommunens ekonomiska läge samt budgetarbetet.

Revisorerna har även genom sakkunniga biträdet PwC genomfört ett antal utbildningstillfällen bl a om god revisions sed och bestämmelserna i kommunallagen om kommunal revision.

Upphandling av sakkunnigt biträde

Revisorerna har under året genomfört en upphandling av sakkunnigt biträde. Revisorerna beslutade 2023-09-07 att anta anbud från KPMG gällande sakkunnigt biträde med start från den 1 januari 2024.

För Uppsala kommuns förtroendevalda revisorer

Berit Danielsson
Revisionens ordförande

Kajsa Wejryd
Revisionens vice ordförande